

dr. sc. **Sofija Klarin Zdravec**, knjižničarska savjetnica
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
sklarin@nsk.hr

Renata Petrušić, knjižničarska savjetnica
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
rpetrusic@nsk.hr

Karolina Holub, knjižničarska savjetnica
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
kholub@nsk.hr

Matilda Justinić, viša knjižničarka
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
mjustinic@nsk.hr

Sanja Lapiš, knjižničarka
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
slapis@nsk.hr

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
iadzagaasperger@nsk.hr

Koordinacija digitalizacije građe u hrvatskim knjižnicama – primjer projekta *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*

Sažetak

Digitalizacija knjižnične građe u hrvatskim knjižnicama u protekla se tri desetljeća odvijala bez značajnijih poteškoća u koordinaciji ili ponavljanja digitalizacije istih naslova. Povećanje opsega digitalizacije posljednjih godina, koje je potaknuto provedbom nacionalnog projekta *e-Kultura* i nabavom skenera u nekoliko knjižnica, dovelo je u pitanje održivost dosadašnjeg modela koordinacije digitalizacije građe. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (NSK) uspostavila je *Upisnik digitalnih zbirki i preslika* u sklopu kojega namjerava razviti modul za dostavu planova digitalizacije građe knjižnica, a razmišlja se i o drugim tehničkim rješenjima za bolju koordinaciju rada knjižnica u tom području. I Ministarstvo kulture i medija dalo je poticaj usklađenom odabiru prioriteta za digitalizaciju baštinskog sektora usvajanjem *Odluke o prioritetima za digitalizaciju kulturne baštine* u sklopu projekta *e-Kultura* te donošenjem *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti* (NN 36/2024) prema kojemu je NSK dobila zadaću izrade *Plana digitalizacije knjižnične građe u javnim knjižnicama*. Na primjeru provedbe projekta *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa* u NSK i partnerskim ustanovama prikazat će se izazovi koordinacije digitalizacije starije hrvatske periodike. Izlaganje će se kratko referirati i na prethodne projekte i aktivnosti zaštite i digitalizacije ove iznimno tražene i fizički ugrožene građe, a ukazat će se i na potrebu nastavka projekta digitalizacije i zaštite starih hrvatskih novina i časopisa te omogućivanja njihove dostupnosti na novom zajedničkom portalu.

Ključne riječi: časopisi, digitalizacija, knjižnice, koordinacija, novine

Oblik izlaganja: izlaganje

Coordination of digitisation in Croatian libraries – an example of the project *Digitisation and availability of old Croatian newspapers and journals*

Abstract

The digitisation of library material in Croatian libraries over the past three decades has been carried out without significant difficulties in coordination or duplication of the digitisation of the same resources. The increase in the scope of digitisation in recent years, driven by the implementation of the national *e-Culture* project and the acquisition of scanners in several libraries, called into question the sustainability of the current model of coordination of digitisation. The National and University Library in Zagreb (NSK) has established a *Register of digital collections and material*, as part of which it intends to develop a module for the delivery of digitisation plans for library materials. Additionally, other technical solutions are being considered for better coordination of the work of libraries in that area. The Ministry of Culture and Media also gave an impetus to the coordinated selection of priorities for the digitisation in the cultural heritage institutions by adopting the *Decision on Priorities for Digitization of Cultural Heritage* as part of the *e-Culture* project and by passing the *Law on Amendments to the Law on Libraries and Library Activities* (NN 36/2024), according to which NSK received the task of creating a plan for the digitisation of library materials in public libraries. The challenges of coordinating the digitisation of older Croatian periodicals will be presented on the example of the implementation of the project *Digitisation and availability of old Croatian newspapers and journals* in NSK and partner institutions. The presentation will also briefly refer to previous projects and activities for the protection and digitisation of this extremely sought-after and physically endangered material, and will also point out the need to continue the project of digitisation and preservation of old Croatian newspapers and journals and to enable their availability on the new collaborative portal.

Keywords: coordination, digitisation, journals, libraries, newspapers

Presentation format: presentation

Biografija

Iva Adžaga Ašperger magistra bibliotekarstva i magistra informacijskih znanosti, diplomirala arhivistiku i bibliotekarstvo na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu od 2021. godine u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo. Sudjeluje u programima i projektima koji se tiču poslovanja s digitalnom knjižničnom građom.

Biography

Iva Adžaga Ašperger, Master of Library Science and a Master of Information Science, graduated in Archival Studies and Library Science at the Department of Information and Communication Sciences at the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb. Works at the National and University Library in Zagreb since 2021, at the Croatian Digital Library Development Centre at the Croatian Institute for Librarianship. She participates in programs and projects related to the management of digital library materials.

Biografija

Karolina Holub, knjižničarska je savjetnica, voditeljica nacionalne matične razvojne djelatnosti za digitalne knjižnice i zbirke te kordinatorica Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Njezino područje interesa obuhvaća upravljanje izvorno digitalnom i digitaliziranom građom, upravljanje digitalnim knjižnicama i zbirkama, arhiviranje weba te dugoročnu pohranu digitalnih sadržaja.

Biography

Karolina Holub, library adviser for digital libraries and collections, coordinator of the Croatian Digital Library Development Centre of the Croatian Library Institute at the National and University Libraries in Zagreb. Her areas of interest include born digital and digitized resource management, digital library and collection management, web archiving, and long-term preservation of digital content.

Biografija

Karolina Holub, knjižničarska je savjetnica, voditeljica nacionalne matične razvojne djelatnosti za digitalne knjižnice i zbirke te kordinatorica Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Njezino područje interesa obuhvaća upravljanje izvorno digitalnom i digitaliziranom građom, upravljanje digitalnim knjižnicama i zbirkama, arhiviranje weba te dugoročnu pohranu digitalnih sadržaja.

Biography

Karolina Holub, library adviser for digital libraries and collections, coordinator of the Croatian Digital Library Development Centre of the Croatian Library Institute at the National and University Libraries in Zagreb. Her areas of interest include born digital and digitized resource management, digital library and collection management, web archiving, and long-term preservation of digital content.

Biografija

Matilda Justinić, rođena u Splitu, diplomirala 2010. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, smjer matematička statistika i računarstvo, a 2015. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, smjer bibliotekarstvo. Od 2020. godine viša knjižničarka. Radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo.

Biography

Matilda Justinić, born in Split, senior librarian, graduated in 2010 in Mathematical Statistics and Computing at the Faculty of Science in Zagreb and in 2015 in Librarianship at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. She works at the National and University Library in Zagreb, at the Croatian Digital Library Development Centre, Croatian Institute for Librarianship.

Biografija

Sofija Klarin Zadravec, doktorica znanosti i knjižničarska savjetnica, pročelnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo i pomoćnica glavne ravnateljice NSK za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske. Prethodno radila na koordinaciji projekata digitalizacije i razvoju sustava Hrvatske digitalne knjižnice. Članica je upravljačkog odbora projekta e-Kultura Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

Biography

Sofija Klarin Zadravec, PhD, library adviser. Head of the Croatian Institute for Librarianship at the National and University Library in Zagreb and Assistant Director General for the National Library Affairs. Previously worked as a coordinator of the NSK digitisation projects and Croatian Digital Library development. Member of the e-Culture Steering Committee (Ministry of Culture and Media).

Biografija

Sanja Lapiš, diplomirala je 2017. godine na Odsjeku za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Djelatnica je Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, radi u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo. Zadužena je za poslove vezane uz procese digitalizacije građe te je bila član stručnog tima projekta e-Kultura – digitalizacija kulturne baštine.

Biography

Sanja Lapiš graduated in 2017 from the Department of Information Sciences at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Works at the National and University Library in Zagreb, at the Croatian Digital Library Development Centre, Croatian Institute for Librarianship. She is responsible for tasks related to digitisation processes and was a member of the expert team for the e-Culture – Digitisation of Cultural Heritage project.

Biografija

Renata Petrušić, knjižničarska savjetnica, diplomirala hrvatski jezik i književnost te knjižničarstvo na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u

Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo. Bavi se područjem digitalnih knjižnica, osobito pitanjima objave, dostupnosti i korištenja digitalne građe.

Biography

Renata Petrušić, library adviser, graduated in Croatian language and literature and librarianship at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. Works at the National and University Library in Zagreb, at the Croatian Digital Library Development Centre, Croatian Institute for Librarianship. She specialises in the field of digital libraries, particularly focusing on issues related to the publication, availability, and use of digital materials.